

■ مقدمه

انتظار یکی از مسائل و موضوعاتی که کمتر مورد پژوهش و نقد و بررسی علمی قرار گرفته است. این مقوله مهم دینی به رغم توجه جدی و اکید روایات معصومین علیهم السلام و علماء و اندیشمندان با زندگی سیاسی و اجتماعی مسلمانان - به خصوص شیعیان - عجین شده، کمتر درباره آن بحث و کاوش و نظریه پردازی شده است. نظریه پردازی در زمینه انتظار ظهور امام مهدی عجل بالشیعیک و کارکردهای آن در جامعه منظر و ارتباط آن با غیبت و ظهور منجی موعود و تعامل آن با سایر معارف و مسائل دینی، تا کنون مغفول واقع شده و نیازمند توجه جدی و پژوهش های علمی و کاربردی است.

ضرورت بررسی علمی این مسئله و نظریه پردازی درباره آن، زمانی بیشتر خود را نشان می دهد که در صدد ارائه آن به جهان معاصر و گفتمان سازی در این باره باشیم. در واقع اصلی ترین مسیر ارائه ادبیات انتظار به جهان علم، نظریه پردازی درباره آن است.

در این راستا با مطالعه آثار و دیدگاه های علماء و اندیشمندان در زمینه انتظار و مهدویت، می توانیم به نکات بارز و روشی دست بیاییم که ما را در رسیدن به نظریه منسجم انتظار از دیدگاه شیعه یاری رساند. به همین جهت برگزاری نشست های علمی، فراخون مقالات، برگزاری کرسی های نقد علمی و درنهایت برگزاری همایش نظریه انتظار برای ترویج گفتمان انتظار ضروری به نظر می رسد. مرحله نخست این برنامه، با بررسی نظریه انتظار در اندیشه مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای علیه آغاز می شود در واقع ایشان در طی چند دهه اخیر توجه زیادی به انتظار و مهدویت داشته اند و تبیین آراء و اندیشه های ایشان، می تواند کمک شایانی برای رسیدن به «نظریه انتظار از دیدگاه علمای شیعه» داشته باشد.

■ اهداف

۱. تحلیل و تبیین نظریه انتظار در آراء و اندیشه های مقام معظم رهبری (در راستای بررسی و تبیین نظریه انتظار در اندیشه علماء و اندیشمندان مسلمان):
۲. تبیین ابعاد مختلف اندیشه های بنیادین مقام معظم رهبری در زمینه انتظار و مهدویت برای پژوهشگران و عموم مردم:
۳. ترویج و تقویت نظریه پردازی در آموزه های مهدویت:
۴. معرفی آراء و اندیشه های مقام معظم رهبری علیه با تأکید بر انتظار و مهدویت برای جهان امروز:
۵. پاسداشت علمی مقام معظم رهبری علیه و اندیشه های بنیادین ایشان در حوزه های علمیه:
۶. زمینه سازی برای طرح نظرات سایر دانشمندان در حوزه مهدویت و انتظار:
۷. مقایسه تطبیقی نظریه مقام معظم رهبری علیه با دیدگاه و نظریات سایر اندیشمندان جهان:
۸. فراموشی تبادل نظر و گفتگوی علمی درباره انتظار و مهدویت در جهان اسلام:
۹. بهره گیری از نظرهای مقام معظم رهبری علیه و ارائه راهبرد انتظار پویا در نظام سازی و تمدن سازی اسلامی.

■ سیاست ها

الف) سیاست های علمی

۱. تشکیل دبیرخانه علمی در پژوهشگاه مهدویت و آینده پژوهی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی؛
۲. تعامل و ارتباط علمی با مراکز پژوهشی در زمینه اندیشه های مقام معظم رهبری علیه؛
۳. تعامل و همکاری جدی مراکز علمی و نهادها و سازمان های فعال در زمینه مهدویت و اندیشه های مقام معظم رهبری علیه؛

۱۶. دانشگاه معارف اسلامی؛
۱۷. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛
۱۸. مؤسسه فرهنگی - هنری قدر ولایت؛
۱۹. دانشگاه فردوسی مشهد؛
۲۰. مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛
۲۱. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت ارشاد اسلامی؛
۲۲. دانشگاه علامه طباطبائی علیه السلام؛
۲۳. پژوهشکده سیاست‌پژوهی و مطالعات راهبردی (حکمت)؛
۲۴. دانشگاه تهران؛
۲۵. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛
۲۶. مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور؛
۲۷. مرکز پژوهشی تمدن اسلامی و دین پژوهی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم؛
۲۸. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهان؛
۲۹. دانشگاه قم؛
۳۰. دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی؛
۳۱. دانشگاه مذاهب اسلامی؛
۳۲. دانشگاه الزهراء علیها السلام؛
۳۳. دانشگاه بین‌المللی امام خمینی رهیق؛
۴. تکیه اصلی بر آرا و سخنان و دیدگاه‌های مختلف مقام معظم رهبری در زمینه مهدویت و انتظار؛
۵. بهره‌گیری توأم پژوهش‌های علمی حوزه‌یان و دانشگاهیان و تقویت وحدت و انسجام حوزه و دانشگاه؛
۶. به کارگیری تمامی ظرفیت‌های دفتر تبلیغات اسلامی در راستای نشر دیدگاه‌های حضرت آیت الله خامنه‌ای طیلله؛
۷. تکیه بر کاربردی کردن اندیشه‌های مقام معظم رهبری طیلله در جامعه.

(ب) نهادهای همکاری کننده

۱. مؤسسه انقلاب اسلامی (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای)؛
۲. مؤسسه آینده روشن (پژوهشکده مهدویت)؛
۳. مؤسسه مهدویت و آینده اندیشی (مسجد مقدس جمکران)؛
۴. مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم؛
۵. انجمن علمی مهدویت حوزه؛
۶. جامعه المصطفی العالمیه؛
۷. معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه؛
۸. جامعه الزهراء علیها السلام؛
۹. مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام؛
۱۰. دانشگاه امام صادق علیهم السلام؛
۱۱. مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رهیق؛
۱۲. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
۱۳. بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی؛
۱۴. سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی؛
۱۵. مرکز ملی فضای مجازی؛

■ اعضاء کمیته علمی همایش

رئیس دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم	حجت الاسلام و المسلمین آقای احمد واعظی
رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	حجت الاسلام و المسلمین آقای نجف لکزائی
مدیر پژوهشکده مهدویت و آینده پژوهی	حجت الاسلام و المسلمین آقای حسین الهی نژاد
مدیر مرکز تخصصی مهدویت	حجت الاسلام و المسلمین آقای مجتبی کلباسی
رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	حجت الاسلام و المسلمین آقای علی اکبر رشاد
رئیس مرکز فلسفه و حکمت ایران	حجت الاسلام و المسلمین آقای عبدالحسین خسروپناه
رئیس المهد المعارف الحکمی	حجت الاسلام و المسلمین آقای شفیق جرادی (لبنان)
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع)	آقای دکتر محمد هادی همایون
دیر شورای عالی فضای مجازی کشور	آقای دکتر سید ابوالحسن فیروزآبادی
استاد دانشگاه بیروت	آقای دکتر طلال عتریسی (لبنان)
رئیس دانشگاه تزویی عمان	آقای دکتر علی علام الدین (عمان)
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع)	آقای دکتر سید مجید امامی
استاد دانشگاه بیروت	حجت الاسلام و المسلمین آقای سید علی فضل الله (لبنان)
عضو هیئت علمی پژوهشکده مهدویت و آینده پژوهی	حجت الاسلام و المسلمین آقای رحیم کارگر
عضو هیئت علمی دانشگاه باقر العلوم (ع)	حجت الاسلام و المسلمین آقای غلامرضا بهروزی لک
استاد دانشگاه زیتونیه تونس	آقای دکتر فوزی علوی (تونس)
رئیس بیت الحکمه	آقای دکتر احسان الامین (عراق)
استاد دانشگاه کوفه	آقای دکتر محسن عبدالامیر الظالمی (عراق)
استاد دانشگاه دمشق	آقای دکتر حسان الكردی (سوریه)
استاد دانشگاه حلب	آقای دکتر مصطفی عقیونی (سوریه)

■ محورهای پیشنهادی همایش

۱. مفهوم و چیستی نظریه پردازی در حوزه انتظار

- مفهوم نظریه انتظار؛
  - نگاه آموزه‌ای یا دکترینال به انتظار؛
  - ضرورت نظریه پردازی در زمینه انتظار و مهدویت.
  - مفهوم نظریه انتظار؛
  - مبانی و اصول پایه‌ای نظریه انتظار؛
  - قلمرو و پیشینه نظریه انتظار؛
  - ابعاد و ویژگی‌های نظریه انتظار؛
- ۲. مهدویت از دیدگاه حضرت آیت الله خامنه‌ای**
- اندیشه مهدویت در اسلام از دیدگاه حضرت آیت الله خامنه‌ای؛
  - ویژگی‌های اصلی اندیشه مهدویت از دیدگاه حضرت آیت الله خامنه‌ای؛

۶. مقایسه نظریه انتظار در آندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای ط

با نظریات معطوف به آینده

- نظریه برنارد لوئیس؛

- نظریه پایان تاریخ فوکویاما؛

- نظریه برخورد تمدن‌های هانتینگتون؛

- نظریه موج سوم آلوین تافلر؛

- نظریه‌های جهانی شدن (رابرت‌سون و...);

- نظریه امید (الهیات امید) در مسیحیت؛

- و...

۷. ویژگی‌ها و شاخصه‌های جامعه منتظر در آندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای ط

- شاخصه‌های فرهنگی جامعه منتظر؛

- شاخصه‌های علمی جامعه منتظر؛

- شاخصه‌های سیاسی جامعه منتظر؛

- شاخصه‌های اقتصادی جامعه منتظر؛

- شاخصه‌های اجتماعی جامعه منتظر؛

- آمادگی‌های عمومی در جامعه منتظر؛

- جامعه منتظر و زمینه‌سازی ظهور؛

- جامعه منتظر و طرح جهان‌شمولی اسلام.

۸. وظایف و کارکردهای جامعه منتظر در آندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای ط

- وظایف دولت اسلامی در جامعه منتظر؛

- وظایف رسانه‌ها در جامعه منتظر؛

- وظایف گروه‌ها و احزاب در جامعه منتظر؛

- وظایف حوزه‌های علمیه در جامعه منتظر؛

- وظایف بانوان در جامعه منتظر؛

- جایگاه آندیشه مهدویت در جمهوری اسلامی ایران (قوایین و سیاست‌ها)؛

- اهمیت معرفت و شناخت امام زمان ع؛

- بایستگی‌های پاسداشت آندیشه مهدویت؛

- سازوکارهای رویکرد عالمانه به مهدویت؛

- ترویج و تبلیغ مهدویت در جمهوری اسلامی ایران.

۳. مبانی و ابعاد نظریه انتظار در آندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای ط

- مبادی و مقدمات نظریه انتظار؛

- مبانی هستی شناختی نظریه انتظار؛

- مبانی انسان شناختی نظریه انتظار؛

- مبانی معرفت شناختی نظریه انتظار؛

- مبانی غایت شناختی نظریه انتظار.

۴. نظریه انتظار در آندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای ط

- طرح اصلی نظریه انتظار از دیدگاه حضرت آیت الله خامنه‌ای؛

- جایگاه نظریه انتظار در آراء و منظومه فکری حضرت آیت الله خامنه‌ای؛

- مؤلفه‌های اصلی نظریه انتظار؛

- ضرورت طرح نظریه انتظار؛

- بررسی نظریات رقیب و مخالف.

۵. ابعاد نظریه انتظار در آندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای ط

- بعد فردی نظریه انتظار؛

- بعد فرهنگی نظریه انتظار؛

- بعد سیاسی نظریه انتظار؛

- بعد اجتماعی نظریه انتظار؛

- بعد اقتصادی نظریه انتظار؛

- بعد آینده‌پژوهی نظریه انتظار.

- ظهور و ابعاد مختلف آن؛

- یاران امام زمان عَزَّلِتُهُمْ لِكُلِّ شَيْءٍ :

- حکومت جهانی حضرت مهدی عَزَّلِتُهُمْ لِكُلِّ شَيْءٍ :

- ویژگی‌های سیاسی حکومت جهانی امام مهدی عَزَّلِتُهُمْ لِكُلِّ شَيْءٍ :

- ویژگی‌های فرهنگی حکومت جهانی امام مهدی عَزَّلِتُهُمْ لِكُلِّ شَيْءٍ :

- ویژگی‌های اقتصادی حکومت جهانی امام مهدی عَزَّلِتُهُمْ لِكُلِّ شَيْءٍ .

توضیحات:

۱. مقالات ارائه شده نباید پیش‌تر در دیگر همایش‌های علمی یا مجلات و فصلنامه‌های پژوهشی در داخل و خارج از کشور ارائه یا چاپ شده با کپی برداری از مقالات دیگران باشد.

۲. مقالات برگزیده پس از تایید کمیته علمی همایش، با حضور نویسنده‌گان آنها در روز همایش ارائه خواهد شد.

۳. اصل مقاله حداقل تا ۷۵۰۰ کلمه (۲۵ صفحه) با فرمت Word به دبیرخانه همایش ارسال گردد (شماره تماس و ایمیل در صفحه اول مقاله درج گردد).

۴. مقالات ارسالی بایستی دارای چکیده، مقدمه، ساختار مناسب و فهرست منابع به همراه سوابق علمی و پژوهشی نویسنده باشد.

۵. مقالات می‌تواند به زبان‌های فارسی، عربی و یا انگلیسی باشد.

۶. مقالات برگزیده در مجموعه مقالات منتشر خواهد شد.

آخرین مهلت ارسال چکیده مقالات: ۱۳۹۸/۰۴/۲۵

آخرین مهلت ارسال مقالات: ۱۳۹۸/۰۵/۲۵

زمان برگزاری همایش: ۱۳۹۸/۰۷/۱۰

- وظایف جوانان در جامعه منتظر؛

- آمادگی‌های جامعه منتظر؛

زمینه‌سازی ظهور در جامعه منتظر.

۹. راهکارهای تحقق جامعه منتظر در اندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای عَلِیُّهِ وَآلِہِ وَسَلَّمَ

- تمدن سازی در جامعه منتظر؛

- دولت سازی (دولت اسلامی) در جامعه منتظر؛

- جامعه سازی (جامعه اسلامی) در جامعه منتظر؛

- امت سازی (امت اسلامی و ولایی) در جامعه منتظر؛

- نظام سازی (نظام اسلامی) در جامعه منتظر؛

- انقلاب اسلامی و انتظار؛

- انتظار در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت؛

- تدوین چشم انداز جامعه منتظر؛

- تبیین راهبردهای ملی تحقق جامعه منتظر؛

- تبیین راهبردهای منطقه‌ای تحقق جامعه منتظر؛

- تبیین راهبردهای جهانی تحقق جامعه منتظر.

۱۰. آسیب‌شناسی انتظار و جامعه منتظر در اندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای عَلِیُّهِ وَآلِہِ وَسَلَّمَ

- انواع برداشت از انتظار؛

- آسیب‌شناسی سیاسی جامعه منتظر؛

- آسیب‌شناسی اجتماعی جامعه منتظر؛

- آسیب‌شناسی اقتصادی جامعه منتظر؛

- آسیب‌شناسی تربیتی جامعه منتظر؛

- آسیب‌شناسی فرهنگی جامعه منتظر.

۱۱. جامعه موعود و منتظر در اندیشه حضرت آیت الله خامنه‌ای عَلِیُّهِ وَآلِہِ وَسَلَّمَ

- انقلاب جهانی امام مهدی عَزَّلِتُهُمْ لِكُلِّ شَيْءٍ :